

Sygnatura akt C 173/13

Dnia 19 listopada 2013 roku

Sąd Okręgowy w Sieradzu – Wydział I Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący: S.S.O. Joanna Składowska

Protokolant: sekr. sąd. Jolanta Grelińska

po rozpoznaniu w dniu 05 listopada 2013 roku w Sieradzu na rozprawie

sprawy z powództwa Z. B.

przeciwko (...) Zakładowi (...) w Ł.

o zadośćuczynienie i rentę

1. zasądza od pozwanego (...) Zakładu (...) w Ł. na rzecz powoda Z. B.:

a. kwotę 70.000,00 (siedemdziesiąt tysięcy) złotych tytułem zadośćuczynienia z ustawowymi odsetkami od dnia 2 lutego 2012r. do dnia zapłaty,

b. rentę z tytułu utraconych dochodów i zwiększonych potrzeb:

- za okres od 01 marca do 31 sierpnia 2013r. w kwotach po 1.115,00 (tysiąc sto piętnaście) złotych miesięcznie, płatną do 10 dnia każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami od uchybienia terminom płatności,

- za okres od 01 września do 19 listopada 2013r. w kwotach po 1.237,00 (tysiąc dwieście trzydzieści siedem) złotych miesięcznie, płatną do 10 dnia każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami od uchybienia terminom płatności,

- za okres od 20 listopada 2013r. - na przyszłość w kwotach po 1.237,00 (tysiąc dwieście trzydzieści siedem) złotych miesięcznie, płatną do 10 dnia każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami od uchybienia terminom płatności;

2. w pozostałym zakresie oddała powództwo;

3. nakazuje pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Sieradzu kwotę 743,00 (siedemset czterdzieści trzy) złote tytułem brakującej opłaty sądowej;

4. nakazuje pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Wieluniu kwotę 844,44 (osiemset czterdzieści cztery i 44/100) złotych zwrotu wydatków;

5. nie obciąża powoda kosztami procesu w związku z oddaloną częścią powództwa;

6. zasądza od pozwanego na rzecz powoda 7.599,60 (siedem tysięcy pięćset dziewięćdziesiąt dziewięć i 60/100) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. Akt I C 173/13

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 21 września 2012r. skierowanym do Sądu Rejonowego w Wieluniu przeciwko pozwanemu (...) SA w W. powód Z. B. wniósł o:

- zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 70.000 złotych wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 2.02.2012r. do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia,

- zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według złożonego spisu kosztów.

W dniu 26 kwietnia 2013r. wpłynęło pismo powoda, w którym rozszerzył powództwo w ten sposób, że domagał się dodatkowo zasądzenia na jego rzecz od pozwanego renty z tytułu utraconych dochodów i zwiększonych potrzeb w kwocie 1.593,60 złotych miesięcznie, płatnej do 10 dnia każdego miesiąca, poczynając od 01 marca 2013r.

Postanowieniem z dnia 01 lipca 2013r. Sąd Rejonowy przekazał sprawę do rozpoznania wg właściwości rzeczowej Sądowi Okręgowemu w Sieradzu.

W piśmie złożonym na rozprawie w dniu 24 września 2013r. powód rozszerzył ponownie powództwo, domagając się zasądzenia z tytułu renty, począwszy od 01 września 2013r. w miejsce kwoty 1.593 złotych – kwoty 1766,54 złotych miesięcznie.

Pozwany powództwa nie uznawał i wnosił o jego oddalenie oraz zasądzenie od powoda kosztów procesu wg norm przepisanych.

Sąd ustali następujący stan faktyczny:

Powód Z. B. w okresie od dnia 19 sierpnia 2011r. przebywał w delegacji służbowej na terenie Francji, gdzie jako pracownik firmy (...) pracował na stanowisku monter konstrukcji stalowych. W dniu 28 sierpnia 2011r. wraz z dwoma współpracownikami jechał - jako pasażer - pojazdem służbowym marki V. nr rej. (...). Nie miał zapiętych pasów bezpieczeństwa. Na skrzyżowaniu dróg (...) - (...) w kierunku V. - L. H. kierowca ww. samochodu - K. K. nie dostosował się do nakazu zatrzymania wjeżdżając na skrzyżowanie, w wyniku czego doszło do zderzenia z innym pojazdem znajdującym się na skrzyżowaniu. Powód wypadł przez boczną szybę.

Samochód marki V. nr rej. (...) objęty był umową obowiązkowego ubezpieczenia posiadaczy pojazdów mechanicznych zawartą z pozwanym towarzystwem ubezpieczeniowym.

(niesporne, protokół nr (...) ustalenia okoliczności i przyczyn wypadku przy pracy – k. 16 – 19, tłumaczenie przysięgłe z języka francuskiego notatki urzędowej Żandarmerii Państwowej – k. 20 - 24)

Z miejsca zdarzenia Z. B. został przewieziony na Oddział Neurochirurgii Szpitala (...) we Francji, gdzie przebywał do dnia 26 września 2011r. Już na miejscu wypadku został zaintubowany. Stwierdzono śpiączkę 3 poziomu według skali G.. Nadto zdiagnozowano ciężki uraz mózgowy, obecność dwóch ognisk krwotocznych czołowych w okolicy międzyczaszkowej oraz stłuczenie płuca prawego. Wybudzenie powoda nastąpiło po czterech dniach.

Następnie powód został przetransportowany do Polski, gdzie został przyjęty do Kliniki (...) z Oddziałem Udarowym (...) Szpitala (...) Medycznej w Ł. celem kontynuacji leczenia. Po przeprowadzeniu szeregu badań diagnostycznych tj. CT głowy, RTG klatki piersiowej, USG jamy brzusznej stwierdzono m.in. asymetrię w szerokości rezerwy płynowej nad obiema półkulami z nieco szerszą warstwą płynu mózgowo - rdzeniowego nad prawą półkulą. Dodatkowo zdiagnozowano jakościowe zaburzenia świadomości będące następstwem urazu mózgu. Wdrożono leczenie farmakologiczne.

W dniu 30 września 2011r. powód został przekazany do Kliniki (...) w Ł., gdzie przebywał do dnia 25 listopada 2011r. W trakcie pobytu na w tej placówce wdrożono leczenie farmakologiczne oraz objęto powoda opieką psychologiczną. Przy przyjęciu stwierdzono zaburzoną orientację allopsychiczną, utrudniony kontakt logiczno-słowny, nastrój obojętny, napęd psychoruchowy obniżony, zaburzenia pamięci świeżej i dawnej. W trakcie leczenia uzyskano poprawę stanu psychicznego. W opinii psychologicznej z dnia 17 listopada 2011r. wskazano, że w pierwszym badaniu pacjent był niezorientowany co do miejsca i czasu, zachowana była natomiast orientacja co do własnej osoby, w drugim

zaś badaniu, po około 4 tygodniach, był zorientowany auto i allopsychicznie, lecz w ograniczonym zakresie. W trakcie pierwszego badania często odpowiadał na pytania nielogicznie. W drugim badaniu odpowiadał logicznie i adekwatnie. Niekiedy był natomiast dygresyjny, miał trudności z utrzymaniem w pamięci wątku zadanego pytania, czy polecenia.

W dniu wypisu ze szpitala zalecono kontynuowanie opieki psychiatrycznej i neurologicznej w trybie ambulatoryjnym oraz dalsze leczenie farmakologiczne.

(uwierzytelnione tłumaczenie z jez. Francuskiego historii choroby z pobytu na Oddziale Reanimacji Neurochirurgicznej Szpitala (...) we Francji – k. 51 – 53, historia choroby Kliniki (...) z Oddziałem Udarowym (...) Szpitala (...) Medycznej w Ł. za okres 26.09.2011r.-30.09.2011r. – k. 54 – 57 , karta informacyjna Kliniki (...) z Oddziałem Udarowym (...) Szpitala (...) Medycznej w Ł. za okres 26.09.2011r.- 30.09.2011r. – k. 59 , karta informacyjna Kliniki (...) w Ł. za okres 30.09.2011r.- 25.11.2011r. – k. 60 , diagnoza psychologiczna z dnia 17.11.2011r. – k. 62 – 64, skany fotografii powoda (5 szt.) – k. 65 – 69)

Ze względu na rozpoznany u powoda zespół amnestyczny przejawiający się zaburzeniami pamięci świeżej i dawnej, celem kontroli stanu zdrowotnego i wdrożenia kolejnej kuracji cerebrolizyną powód w okresie 30 stycznia 2012r. – 24 lutego 2012r. przebywał ponownie w Klinice (...) w Ł..

(karta informacyjna Kliniki (...) w Ł. za okres 30.01.2012r. - 24.02.2012r. – k. 70 – 71 , historia choroby Kliniki (...) w Ł. za okres 30.01.2012r.- 24.02.2012r. – k. 72 – 91)

Powód prowadził również leczenie w trybie ambulatoryjnym. Pozostawał pod stałą opieką Poradni Neurochirurgicznej oraz Poradni Psychologicznej i (...). W okresie od 2 do 16.czerwca 2012r. odbył nadto turnus usprawniający - rekreacyjny w R.. Dodatkowo od dnia 23 marca 2012r. uczestniczył w realizacji projektu „Od bierności do aktywności” realizowanego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, gdzie poddawany był m.in. hipoterapii oraz terapii neurologopedycznej.

(historia choroby Poradni Neurochirurgicznej za okres 3.03.2012r. -21.06.2012r.- k. 97 – 101, historia choroby Poradni Psychologicznej za okres 9.01.2012r. - 28.08.2012r.- k. 102 – 105, historia (...) za okres 15.03.2012r. - 1.06.2012r.- k. 106 – 109, informacja (...) Centrum Pomocy (...) w W. z dnia 19.07.2012r. – k. 110, informacja o przebiegu turnusu rehabilitacyjnego – k. 111, zaświadczenie (...) w W. z dnia 6.06.2012r.- k. 112)

Obecnie powód nadal kontynuuje ambulatoryjne leczenie psychiatryczne, psychologiczne i neurologiczne. Ponadto uczęszcza w każdy dzień powszedni do Środowiskowego (...)S.w W., gdzie systematycznie uczestniczy w prowadzonych zajęciach, biorąc udział w treningach umiejętności społecznych i terapii zajęciowej, mających na celu rozwijanie samodzielności i zaradności życiowej. Uczestniczy również w realizacji projektu „Od bierności do aktywności”. W okresie od końca czerwca 2012r. do końca sierpnia 2012r. odbywał cykliczne zajęcia z neurologopedą.

(historia choroby Poradni Psychologicznej za okres 9.01.2012r. - 28.08.2012r.- k. 102 – 105105 , historia (...) za okres 15.03.2012r. - 1.06.2012r.- k. 106 – 109 , informacja (...) Centrum Pomocy (...) w W. z dnia 19.07.2012r. – k. 110, informacja o przebiegu turnusu rehabilitacyjnego – k. 111, zaświadczenie (...) w W. z dnia 6.06.2012r.- k. 112)

W orzeczeniu Lekarza Orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 12 marca 2012r. orzeczono niezdolność do pracy powoda na okres 12 miesięcy i przyznano prawo do zasiłku pielęgnacyjnego w okresie od 30 listopada 2011r. do 31 stycznia 2013r. oraz świadczenie rehabilitacyjne od 26 lutego 2012r. do 19 lutego 2013r. W dniu 23.01.2012r. powód uzyskał orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności do dnia 31 stycznia 2013r. Przyznano mu również prawo do świadczenia rehabilitacyjnego za okres od 26 lutego 2012r do 19 lutego 2013r. W dniu 12 lutego 2013r. wydano orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności do dnia 12 lutego 2015r., stwierdzające niezdolność do pracy oraz konieczność stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji.

(orzeczenie o stopniu niepełnosprawności z 23.01.2012r. – k. 136, orzeczenie o stopniu niepełnosprawności z dnia 12.02.2013r. – k. 121 – 122)

W wyniku wypadku komunikacyjnego z dnia 28 sierpnia 2011r powód doznał krwotocznego stłuczenia mózgu lewej półkuli ze zmianami osobowości oraz stłuczenia płuca prawego. Bezpośrednio po zdarzeniu w następstwie urazu mózgu rozwinęły się jakościowe zaburzenia świadomości. Następnie zaś organiczny zespół amnestyczny. Z punktu widzenia psychiatrycznego trwały uszczerbek na zdrowiu powoda wynosi 60%.

(opinia biegłego z zakresu psychiatrii J. K. – k. 255 – 260)

Skutkiem klinicznym stanu bezpośrednio po wypadku była długotrwała śpiączka z zespołem majaczeniowym. Obecnie skutkiem klinicznym stłuczenia jest dyspraksja ruchowa, rozumiana jako zniszczenie dróg asocjacyjnych mózgu z ruchami chaotycznymi oraz cechy częściowego uszkodzenia nerwu twarzowego lewego (typu ośrodkowego w formie czynnościowej). Występują zaburzenia równowagi pochodzenia mózdkowego i niewielkie upośledzenie zborności i precyzji ruchów. Z punktu widzenia neurologicznego trwały uszczerbek na zdrowiu wynosi 15%.

(opinia biegłego z zakresu neurologii B. D. – k. 322 – 323)

Ogólne możliwości intelektualne powoda są na poziomie przeciętnym, w granicach normy wiekowej. Zaznaczają się jednak istotne różnice w poziomie rozwoju poszczególnych procesów poznawczych. Ponadto tempo pracy umysłowej jest znacznie wolniejsze od przeciętnego. Obniżona w stosunku do wymagań normy wiekowej jest trwałość bezpośredniej pamięci słuchowej oraz myślenie arytmetyczne. Istotnie obniżone (na poziomie pogranicza normy i upośledzenia) są zdolności w zakresie przypominania, wydobywania informacji z zasobów pamięci długotrwałej. Bardzo wolne jest tempo uczenia się nowych umiejętności metodą wzrokowo-ruchową, słaba jest koordynacja wzrokowo-ruchowa - na poziomie pogranicza normy i upośledzenia umysłowego w stopniu lekkim. Występuje u powoda upośledzenie w zakresie pamięci wzrokowej będące skutkiem zmian organicznych w ośrodkowym układzie nerwowym.

Rokowania co do dalszej poprawy stanu psychicznego są niepewne z uwagi na stwierdzone w diagnozie psychologicznej istotne zmiany w obrębie o.u.n. Nie można wykluczyć, że mimo wskazanych dalszych zajęć prowadzonych przez psychologa stymulujących rozwój procesów poznawczych nie uzyska się istotnej poprawy.

(opinia biegłego z zakresu psychologii M. B. – k. 239 – 245)

Powód wymaga stałej opieki i pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji. Nie potrafi samodzielnie załatwić spraw urzędowych, ani też zrobić większych zakupów. Ponadto trzeba mu tłumaczyć w jaki sposób ma wykonywać określone czynności. Opiekę nad powodem sprawują jego żona oraz dzieci. Średni wymiar opieki wynosi około 2 godzin dziennie.

(orzeczenie o stopniu niepełnosprawności z dnia 12.02.2013r. – k. 121 – 122, decyzja (...) w W. z dnia 04.03.2013r. w sprawie zasiłku pielęgnacyjnego – k. 235, opinia biegłego z zakresu psychiatrii – k. 255 – 260, opinia biegłego z zakresu neurologii – k. 322 – 323, zeznania świadków: I. B. – k. 192 - 193, 307, P. B. – k. 193 - 194, Ł. B. – k. 194)

Powód stale przyjmuje leki, których koszt zakupu wynosi obecnie ok. 140 złotych miesięcznie. W okresie od sierpnia 2012r. do kwietnia 2013r. na zakup leków Z. B. przeznaczył łącznie kwotę 1.204,12 złotych.

(zeznania świadka I. B. – k. 306verte, faktury zakupu – k. 226 – 234)

Rodzina powoda ponosi również wydatki związane z koniecznością dojazdów do Środowiskowego (...) S. w W. w celu realizacji indywidualnego planu postępowania wspierająco - aktywizującego. Powód dojeżdża na zajęcia codziennie od poniedziałku do piątku. Odległość od domu powoda, znajdującego się przy ul. (...) w W. do Środowiskowego (...) Samopomocy przy ul. (...) w W. wynosi 3 km w jedną stronę.

(zeznania świadka I. B. – k. 306 – 307)

Powód ponosi także odpłatność za pobyt w Środowiskowym (...) Samopomocy w W.. Wynosiła ona do 30 kwietnia 2013r. - 73,51złoty, a od 01 maja 2013r. - 80,44 złotych miesięcznie.

(decyzja (...) w W. z dnia 27.12.2012r. – k. 336, decyzja (...) w W. z dnia 06.06.2013r. – k. 298, potwierdzenie zapłaty z dnia 28.01.2013r. na kwotę 73,51zł, potwierdzenie zapłaty z dnia 08.03.2013r. na kwotę 73,51zł, potwierdzenie zapłaty z dnia 28.03.2013r. na kwotę 73,51zł – k. 216 – 218, zeznania świadka I. B. – k. 306 – 307)

Powód ukończył 45 lat, jest żonaty od 22 lat, ma dwoje pełnoletnich dzieci: 20-letnią córkę P. i 21-letniego Ł..

Do czasu wypadku i doznanych w wyniku wypadku obrażeń, powód nie leczył się z powodu żadnej choroby przewlekłej, był osobą sprawną fizycznie. Lubił tańczyć, był towarzyski, jeździł na rowerze, grał w tenisa. Cieszył się dobrą kondycją psychiczną, aktywnie uczestniczył w życiu rodzinnym, wspólnie z żoną podejmując decyzje.

Aktualnie Z. B. jest osobą samodzielną w podstawowych czynnościach samoobsługowych, ale nadal wymagającą pomocy, bezradną nawet w prostych sytuacjach życiowych. Potrafi sam pójść na zajęcia do Ośrodka (...) oraz do psychologa i wrócić do domu, ale nie pojedzie w inne miejsca, gdyż nie poznaje znanych sobie kiedyś miejsc. Rozpoznaje najbliższych i sąsiadów, ale nie poznaje znajomych. Jest skupiony wyłącznie na swoich potrzebach, zresztą bardzo ograniczonych, denerwuje się, kiedy brakuje w domu kawy czy papierosów. Nie przejawia agresji, ale nie interesuje się życiem rodzinnym, sprawami swoich bliskich, jest bardzo egocentryczny. Jego niepełnosprawność zawężyła też kontakty z dawnymi znajomymi. Powód jest rozżalony z powodu swoich istotnych ograniczeń, ma świadomość swoich problemów z pamięcią.

(zeznania świadków: I. B. – k. 192 - 193, 307, P. B. – k. 193 - 194, Ł. B. – k. 194)

Przed wypadkiem Z. B. był osobą aktywną zawodowo. Z wyuczonym zawodem ślusarz - spawacz wykonywał pracę montera konstrukcji stalowych na wysokości. Od kwietnia 2009r. zatrudniony był w firmie (...) w Ł.. Jego wynagrodzenie zasadnicze wynosiło 1.255,91 złotych netto miesięcznie, jednakże oprócz niego powód otrzymywał w każdym miesiącu również diety w związku z pracą w delegacji w kwotach od 1.600 do 2.900 złotych. Firma płaciła za mieszkanie powoda zagranicą. Ponadto Z. B. otrzymywał od pracodawcy 10 euro dziennie na utrzymanie. Łączne dochody powoda przed wypadkiem w okresie od stycznia do sierpnia 2011r. wyniosły 21.145,79 złotych.

(zaświadczenie z (...) S.A. o wysokości wpływów na rachunek bankowy z dnia 10.04.2013r. – k. 220, rozliczenie kosztów podróży służbowej nr 10/09/2011 z dnia 30.09.2011r. – k. 221, zeznania świadka I. B. – k. 306 – 307)

W dniu 17 września 2013r. (...) SA przyznał powodowi świadczenie z tytułu dodatkowego grupowego ubezpieczenia na wypadek trwałego uszczerbku na zdrowiu spowodowanego nieszczęśliwym wypadkiem w wysokości 30.425 złotych, określając trwały uszczerbek na zdrowiu powoda na 100 %.

(pismo dotyczące wysokości świadczeń z 17.09.2013r. – k. 310)

W związku z brakiem powrotu powoda do stanu zdrowia sprzed wypadku i orzeczoną całkowitą niezdolnością do pracy, pracodawca powoda pismem z dnia 18 września 2012r. rozwiązał z powodem umowę o pracę bez wypowiedzenia. Do 30 sierpnia 2013r. powód otrzymywał rentę z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w wysokości 1.810,42 złotych netto miesięcznie. Od 01 września 2013r. wysokość renty wynosi 1.644,41 złotych netto.

(świadczenie pracy z T. - (...) A. B. z dnia 28.09.2012r. – k. 219, decyzja ZUS o przyznaniu renty z dnia 14.03.2013r. – k. 222 – 225, decyzja o przeliczeniu renty z 09.05.2013r. – k. 299)

Pozwany przyjął zawiadomienie o szkodzie poniesionej przez powoda, o czym poinformował w treści swojego pisma z dnia 2 stycznia 2012r. Wraz z pismem z dnia 18 stycznia 2012r. pełnomocnik powoda przedłożył stronie pozwanej dokumentację niezbędną do likwidacji szkody oraz sprecyzował wysokości roszczeń, domagając się wypłaty

zadośćuczynienia w kwocie 500.000 złotych, zwrotu kosztów leczenia w kwocie 1.413,97 złotych i kosztu zakupu pidżamy – 83 złote.

Decyzją z dnia 26 stycznia 2012r. pozwany uznał roszczenia powoda, przyznając na jego rzecz kwotę 20.000,00 złotych. Jednocześnie strona pozwana przyjęła, że powód przyczynił się do zaistnienia szkody w 25%.

(niesporne, pismo pozwanego z dnia 2.01.2012r. – k. 25, pismo pełnomocnika powoda z dnia 18.01.2012r. wraz z potwierdzeniem nadania – k. 26 – 29, pismo pozwanego z dnia 26.01.2012r. – k. 30 – 31)

Pismem z dnia 1 marca 2012r. pełnomocnik powoda przedłożył pozwanemu dodatkową dokumentację, zaś pismem z dnia 19 kwietnia 2012r. wezwał go do wypłaty dalszych kwot świadczeń na rzecz powoda, w tym renty z tytułu zwiększonych potrzeb w wysokości 2.920 złotych miesięcznie. Decyzją z dnia 23 kwietnia 2012r strona pozwana dokonała dopłaty na rzecz poszkodowanego łącznie kwoty 60.226,10 złotych, w tym 6.286,56 złotych tytułem kosztów opieki nad powodem, 2.835,70 złotych tytułem kosztów dojazdów, 1.000,93 złotych tytułem kosztów leczenia, 102,91 złotych tytułem innych poniesionych w związku z wypadkiem kosztów oraz 50.000 złotych tytułem zadośćuczynienia. Jednocześnie strona pozwana przyznała na rzecz poszkodowanego rentę z tytułu zwiększonych potrzeb w kwocie 1.794 złotych miesięcznie, określając przyczynienie się powoda do powstania szkody na 30%. Rentę wypłacano za okres do 28.02.2013r.

(pismo pełnomocnika powoda z dnia 1.03.2012r. wraz z potwierdzeniem nadania – k. 32 – 25, pismo pełnomocnika powoda z dnia 19.04.2012r. wraz z potwierdzeniem nadania – k. 36 – 39, pismo pozwanego z dnia 23.04.2012r. – k. 40, potwierdzenie przelewu kwoty 60.226 złotych z dnia 25.04.2012r.- k. 4, pismo pełnomocnika powoda z dnia 21.05.2012r. wraz z potwierdzeniem nadania – k. 42 – 43, pismo pozwanego z dnia 4.04.2012r. – k. 46 – 47, zawiadomienie o wypłacie z dnia 12.06.2012r. – k. 48, potwierdzenie przelewu z dnia 13.06.2012r. – k. 49, potwierdzenie przelewu z dnia 5.07.2012r. – k. 50)

W ocenie pozwanego powód przyczynił się powstania szkody w ten sposób, że nie zapiął pasów bezpieczeństwa i z tej przyczyny wypadł przez boczną szybę samochodu. Strona powodowa uznała swoje przyczynienie w tak określonym stopniu.

(niesporne)

Sąd zważył :

Zgodnie z art. 822 kc, przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zakład ubezpieczeń zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, względem których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający.

Zgodnie z art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, której następstwem jest śmierć, uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia bądź też utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia.

W przedmiotowej sprawie nie kwestionowane były przez zakład ubezpieczeń sprawstwo i wina ubezpieczonego w zakresie zaistniałego wypadku komunikacyjnego i jego odpowiedzialność na zasadzie art. 415 w zw. z art. 436 § 2 kc, a w konsekwencji również odpowiedzialność ubezpieczyciela. Poza sporem pozostawało również zaistnienie u powoda obrażeń ciała, których skutkiem było powstanie roszczeń z art. 444 i 445 § 1 kc oraz przyczynienie się przez niego do zwiększenia szkody poprzez niezapięcie pasów bezpieczeństwa w 30 %.

Pojęcie „krzywdy” nie zostało ustawowo zdefiniowane, w związku z czym należy je rozumieć potocznie jako cierpienia fizyczne i psychiczne. Zadośćuczynienie winno stanowić rekompensatę pieniężną mającą na celu złagodzenie tych cierpień. Zadanie Sądu w postępowaniu cywilnym zaś sprowadza się do ustalenia jego wysokości. Przepisy Kodeksu

cywilnego nie zawierają kryteriów, jakie należy uwzględnić przy takowym ustalaniu. Ich katalog (oczywiście niepełny, albowiem zawsze należy brać pod uwagę okoliczności konkretnej sprawy) wypracowała judykatura. Niewątpliwie są to : stopień i czas trwania cierpień fizycznych i psychicznych, trwałość skutków czynu niedozwolonego, prognozy na przyszłość, a także przyczynienie się poszkodowanego do powstania lub zwiększenia szkody, co zgodnie z art. 362 kc skutkuje stosownym zmniejszeniem zadośćuczynienia.

Nie można również zapominać, iż choć oczywiście zadośćuczynienie musi ze względu na swój charakter kompensacyjny przedstawiać ekonomicznie odczuwalną wartość, to jednak jego wysokość winna być utrzymana w rozsądnych granicach dostosowanych do aktualnych stosunków majątkowych społeczeństwa (por. wyrok SN z dnia 24 czerwca 1965 r., I PR 203/65, OSPiKA 1966, poz.92, wyrok SN z dnia 22 marca 1978 r., IV CR 79/78, nie publikowany).

Oczywiście ustalenie stanu zdrowia powoda i jego powiązania z wypadkiem wymagało posiadania wiadomości specjalnych z zakresu nauk medycznych i niezbędne było skorzystanie w tym zakresie, zgodnie z art. 278 § 1 kpc z opinii biegłych. Należy podkreślić, iż w sprawie wypowiedzieli się biegli z zakresu trzech specjalności: neurologii, psychiatrii i psychologii i żadna z wydanych opinii, ani też fachowość i rzetelność samych biegłych nie była przez strony kwestionowana. Również Sąd nie znalazł żadnych podstaw dla odmówienia wskazanym dowodom wiarygodności.

W wyniku wypadku komunikacyjnego z dnia 28 sierpnia 2011r. powód doznał bardzo poważnego urazu - krwotocznego stłuczenia mózgu lewej półkuli ze zmianami osobowości oraz stłuczenia płuca prawego. Skutkiem klinicznym stłuczenia jest dyspraksja ruchowa rozumiana jako zniszczenie dróg asocjacyjnych mózgu z ruchami chaotycznymi oraz cechy częściowego uszkodzenia nerwu twarzowego lewego. Łączny trwały uszczerbek na zdrowiu powoda wynosi 75 %.

Bezpośrednio po wypadku powód przebywał w czterodniowej śpiączce. Po wybudzeniu obserwowano u niego wysoki poziom afazji i apatii. Nie mówił, wydawał jedynie pojedyncze dźwięki. Potrzebował stałej pomocy przy takich czynnościach jak spożywanie posiłków, chodzenie, utrzymanie higieny osobistej. Do 26 września 2011r. poszkodowany przebywał w szpitalu francuskim, co niewątpliwie narażało go na dodatkowy stres. Brak osób bliskich w tak ciężkich dla niego chwilach zwiększał poziom lęku i obawy o swój los. Po przewiezieniu do Polski do Kliniki (...) z Oddziałem Udarowym (...) Szpitala (...) Medycznej w Ł. stan powoda nadal nie był ustabilizowany. Utrzymywały się u niego jakościowe zaburzenia świadomości, był nieorientowany w czasie i miejscu, zachowywał się nieadekwatnie do sytuacji. W Klinice (...) obserwowano u niego zaburzoną orientację allopsychiczną oraz utrudniony kontakt logiczno - słowny. Dodatkowo powód miał obniżony napęd psychoruchowy i pozostawał w nastroju obojętnym. Dopiero po około tygodniu pobytu w Klinice rozpoczął rozpoznawanie bliskich mu osób.

Dwa miesiące po wypadku u powoda nadal występowało znaczne zaburzenie funkcji poznawczych ujawniające się m.in. w obniżonym tempie psychomotorycznym, obniżonej grafomotoryce i fluencji słownej oraz pamięci roboczej, zaburzeniach wyhamowywania reakcji, obniżonej trwałości wzrokowej pamięci odroczonej oraz pamięci świeżo słuchowo postrzeganego materiału werbalnego, a także obniżonej zdolności uczenia się i zapamiętywania.

Podczas jego kolejnego pobytu w Klinice (...) w Ł. w dalszym ciągu obserwowano obniżenie napędu psychoruchowego, a także zaburzenia pamięci świeżej i dawnej. Miewał trudności z rozpoznawaniem osób znajomych. W otoczeniu mniej sobie znanym tracił orientację, często miewał również zachwiania równowagi. Występowały zaburzenia komunikacji językowej w postaci jąkania i problemów w artykulacją (niezrozumiała wymowa). Miał poważne problemy z podejmowaniem decyzji, planowaniem. Był nadmiernie spolegliwy, spowolniony myślowo. Nie potrafił zaplanować i podjąć prostych czynności. W pełni zdawał się na polecenia i dyspozycje innych. Powód uczył się „na nowo” wielu codziennych czynności - ubierania się, używania telefonu etc. Kłopoty sprawiało mu nawet wypełnienie prostego, nieskomplikowanego treściowo formularza.

Następstwa urazu mózgu doznanego w wypadku komunikacyjnym w znaczny sposób wpłynęły na funkcjonowanie społeczne i zawodowe powoda. Organiczne uszkodzenie o.u.n. spowodowało zmiany w jego osobowości. Z osoby pełniącej aktywnie rolę męża i ojca stał się człowiekiem bezradnym, wymagającym pomocy, ale jednocześnie egocentrykiem, skupionym głównie na sobie i swoich zawężonych potrzebach, nie interesującym się życiem bliskich i

nie dającym osobom bliskim wsparcia. Obecnie powód jest osobą niepełnosprawną w stopniu znacznym, całkowicie niezdolną do pracy, wymagającą pomocy w zaspokajaniu potrzeb życiowych.

Funkcjonowanie poznawcze Z. B. jest istotnie zaburzone. Zaburzenia dotyczą głównie funkcjonowania pamięci, zarówno świeżej pamięci słuchowej - obniżona trwałość, ale przede wszystkim pamięci wzrokowej - aktualnie jej sprawność jest upośledzona oraz ograniczonych zdolności nabywania nowych umiejętności. Widoczne jest znaczne spowolnienie w funkcjonowaniu procesów poznawczych, brak orientacji w czasie, duże problemy z wydobywaniem informacji z zasobów pamięci długotrwałej.

Wszystkie omówione powyżej okoliczności, w ocenie Sądu uzasadniają przyjęcie, że rozmiar krzywdy powoda jest bardzo wysoki, a kwota zadośćuczynienia w wysokości 200.000,00 złotych, nawet przy uwzględnieniu wypłaconego świadczenia z tytułu dodatkowego grupowego ubezpieczenia na wypadek trwałego uszczerbku na zdrowiu spowodowanego nieszczęśliwym wypadkiem w wysokości 30.425 złotych, jest adekwatna zarówno do rozmiaru krzywdy, jak i stosunków majątkowych społeczeństwa.

Po uwzględnieniu sumy już wypłaconej tytułem zadośćuczynienia w toku postępowania likwidacji szkody przez zakład ubezpieczeń – 70.000 złotych oraz przy uwzględnieniu na podstawie art. 362 kc stopnia przyczynienia powoda – 30 % - 60.000 złotych, zasadnym było zatem zasądzenie z tego tytułu od pozwanego żądanej kwoty 70.000 złotych.

Zgodnie z art. 444 § 2 kc, jeżeli poszkodowany utracił całkowicie lub częściowo zdolność do pracy zarobkowej albo jeżeli zwiększyły się jego potrzeby lub zmniejszyły widoki powodzenia na przyszłość, może on żądać od zobowiązanego do naprawienia szkody odpowiedniej renty.

Celem renty wyrównawczej jest naprawienie szkody przyszłej, wyrażającej się m. in. w nieosiągnięciu zarobków i innych korzyści majątkowych, jakie poszkodowany osiągnąłby, gdyby nie doznał rozstroju zdrowia. Szkada wyraża się różnicą pomiędzy potencjalnymi dochodami, jakie poszkodowany przypuszczalnie osiągnąłby w okresie objętym rentą, gdyby nie doznał uszkodzenia ciała, a wszelkimi dochodami jakie może faktycznie w tym okresie osiągnąć bez zagrożenia stanu zdrowia.

Nie budzi wątpliwości, iż powód na skutek wypadku stał się osobą niezdolną do zarobkowania. Łączne dochody powoda przed wypadkiem w okresie od stycznia do sierpnia 2011r. wyniosły 21.145,79 złotych, co daje kwotę 2.643,22 złotych miesięcznie. Do 31 sierpnia 2013r. powód otrzymywał rentę z ZUS w wysokości 1.810,42 złotych netto miesięcznie. Wysokość renty od 01 września 2013r. wynosi 1.593,60 złotych netto. Różnica w dochodach za okres od 01 marca do 31 sierpnia 2013r. wyniosła zatem $2.643,22 - 1.810,42 = 832,80$ złotych miesięcznie, a za okres od 01 września 2013r. – 998,81 złotych miesięcznie.

Na skutek wypadku i doznanych obrażeń zwiększyły się także potrzeby powoda. Wymaga on stałego leczenia psychiatrycznego. Zmuszony jest kontynuować leczenie farmakologiczne, w związku z czym również w przyszłości będzie ponosił związane z tym koszty zakupu leków. Ponadto aby utrzymać uzyskaną na skutek leczenia i terapii psychologicznej obecną sprawność intelektualną, wymagane jest stosowanie w dalszym ciągu wielomodalnej stymulacji i rehabilitacji neuropsychologicznej oraz treningu umiejętności społecznych, mającego na celu rozwijanie samodzielności i zaradności życiowej oraz kształtowanie konstruktywnych relacji interpersonalnych.

W okresie od sierpnia 2012r. do kwietnia 2013r. na zakup leków Z. B. przeznaczył łącznie kwotę 1.204,12 złotych, co daje kwotę 133,79 złotych miesięcznie. Można zatem – przy zastosowaniu także art. 322 kpc - określić szacunkowy koszt zakupu leków od 01 marca 2013r., zgodnie z zeznaniami żony powoda i żądaniem pozwu na 140 złotych miesięcznie.

Nie budzi wątpliwości, iż korzystanie z pomocy innej osoby i związane z tym koszty mieszczą się w dyspozycji art. 444 § 2 kc (tak SN w wyroku SN z dnia 15 lutego 2007 roku, II CSK 474/06, LEX nr 274155, także w wyroku z dnia 4 października 1973 r., II CR 365/73, OSNC 1974/9/147). Na zwiększone potrzeby powoda składają się zatem również koszty opieki sprawowanej nad nim stale od daty wypadku. Opiekę tę realizują żona oraz dzieci. Średni jej

wymiar wynosi około 2 godzin dziennie. Przyjmując, że przeciętne wynagrodzenie opiekuna za godzinę opieki wynosi co najmniej 10 złotych (stawka ta nie była przez pozwanego kwestionowana), miesięczny koszty opieki przedstawia się następująco: 2 godziny dziennie x 10 zł x 30 dni = 600 złotych. W związku z tym, że powód otrzymuje zasiłek pielęgnacyjny w wysokości 153 złote, miesięczny koszty opieki wynosi - 600 zł - 153 zł = 447 złotych.

Zwiększone potrzeby obejmują również wydatki związane z koniecznością dojazdów do Środowiskowego (...) S. w W. w celu realizacji indywidualnego planu postępowania wspierająco - aktywizującego. Powód dojeżdża na zajęcia codziennie od poniedziałku do piątku. Odległość od domu powoda do tego ośrodka wynosi 3 km w jedną stronę. Strona pozwana wniosła o zasądzenie kosztów przejazdu przy zastosowaniu przelicznika za 1 km – 0,8358 złotych, wynikającego z Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 25 marca 2002 r. w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy (Dz. U. z 2002 r., Nr 27, poz. 271 ze zm.). Przepisy te nie mają co prawda wprost zastosowania do spraw odszkodowawczych, lecz regulację tę można stosować pomocniczo i orientacyjnie.

W związku z tym średni miesięczny koszt dojazdów przedstawia się następująco: 3 km x 2 strony x 0,8358 złotych = 5,01 złotych x 20 dni = 100,29 złotych.

Ponadto powód ponosił odpłatność za pobyt w Środowiskowym (...)S. w W. do 30 kwietnia 2013r w wysokości 73.51złoty miesięcznie, a od 01 maja 2103r. odpłatność ta wynosi 80,44 złotych.

Łączne wydatki z tytułu zwiększonych potrzeb od 01 marca 2013r. do 31 sierpnia 2013r. wynosiły zatem ok. 760 złotych, a utracone dochody 832 złote, co daje w sumie 1.592 złote. Żądana jednak przez stronę powodową kwota nie uwzględniała 30 % przyczynienia powoda, które wyraża się sumą 477 złotych miesięcznie. Przy uwzględnieniu przyczynienia wysokość renty winna wynosić zatem 1.115 złotych miesięcznie.

Od 01 września 2013r. wyliczenia te przedstawiają się zaś następująco - utracone dochody - 998 złotych, wydatki na zwiększone potrzeby – ok. 768 złotych = ok. 1766 złotych – 520 (30 %) = 1.237 złotych.

Podsumowując, Sąd uznał za uzasadnione zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda zadośćuczynienia w wysokości 70.000 złotych oraz renty, począwszy od 01 marca 2013r. w wysokości 1.115 złotych miesięcznie, a od 01 września 2013r. w wysokości 1.237 złotych miesięcznie wraz z ustawowymi odsetkami. W pozostałym zakresie powództwo podlegało zaś oddaleniu.

Odnośnie żądania zasądzenia odsetek ustawowych, stwierdzić należało, iż roszczenia z tytułu zadośćuczynienia i odszkodowania nie są roszczeniami pieniężnymi sensu stricte (patrz art. 363 § 1 kc), a stają się takimi dopiero po skonkretyzowaniu jako żądań zapłaty określonej sumy pieniężnej. Zgodnie z art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, zakład ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni licząc od dnia złożenia przez poszkodowanego lub uprawnionego zawiadomienia o szkodzie. Opóźnienie w zapłacie po takim wezwaniu rodzi zatem roszczenie o zasądzenie odsetek ustawowych, zgodnie z art. 481 § 1 kc.

Mając na uwadze, że pozwany przyjął zawiadomienie o szkodzie w dniu 2 stycznia 2012r., należało zasądzić odsetki ustawowe od żądanej w pozwie kwoty zadośćuczynienia po upływie 30 dni od ww. daty tj. dnia 2.02.2012r., a od zasądzonych świadczeń z tytułu renty od dni płatności poszczególnych wymagalnych rat miesięcznych.

O kosztach orzeczone na podstawie art. 98 § 1 i 100 zd. drugie kpc. Powód uległ tylko co do nieznaczej części swego żądania, a zatem zasadne było zasądzenie na jego rzecz od pozwanego zwrotu poniesionych kosztów procesu, na które złożyło się wynagrodzenia pełnomocnika – radcy prawnego w kwocie 3.600,00 złotych, obliczone zgodnie z § 6 pkt 6 i § 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych ...” z dnia 28 września 2002r. (Dz.U. Nr 163, poz.1349), opłata skarbową od pełnomocnictwa i substytucji – 2 x 17 złotych, opłata

od pozwu – 3.500 złotych, koszty doręczeń pism procesowych 26,60 złotych, koszt stawiennictwa pełnomocnika na trzech rozprawach: 129kxm2 k, 155kxm2, 155kxm2/przy stawce 0,5 złotych za kilometr = 439 złotych.

W zakresie wynagrodzenia pełnomocnika zważyć należało, że co prawda nie ma przeszkód, aby strona korzystająca z pomocy pełnomocnika umówiła się na opłatę w wyższej wysokości od minimalnej stawki opłaty przewidzianej za pomoc prawną dla danego rodzaju sprawy. W takim jednak przypadku, wysokość umówionego wynagrodzenia nie jest wiążąca dla sądu przy dokonywaniu rozliczenia kosztów procesu. Sąd, zasądzając opłatę za czynności radcy prawnego z tytułu zastępstwa prawnego, zgodnie z art. 109 § 2 kpc oraz § 2 ust. 1 rozporządzenia, bierze pod uwagę niezbędny nakład pracy pełnomocnika, a także charakter sprawy i wkład pracy pełnomocnika w przyczynienie się do jej wyjaśnienia i rozstrzygnięcia.

Mając na uwadze przeciętny nakład pracy pełnomocnika w sprawie przedmiotowej, która nie była skomplikowana pod względem faktycznym i prawnym, Sąd nie znalazł podstaw do zastosowania, zgodnie z wnioskiem, opłaty w wysokości podwójnej stawki minimalnej.

W zakresie zwrotu kosztów przejazdu pełnomocnika do sądu, wskazać należy, iż zaproponowana w spisie kosztów stawka – 0,8359 złotych za kilometr wynika z rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 25 marca 2002 r. w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy (Dz. U. Nr 27, poz. 271 oraz z 2004 r. Nr 237, poz. 2376), zmienionego rozporządzeniem Ministra Transportu z dnia 23 października 2007r. (dz. U. Nr 201, poz. 1462), które nie ma tutaj wprost zastosowania. Wskazany akt prawny przewiduje stawkę maksymalną, przy uwzględnieniu także zryczałtowanej amortyzacji pojazdu. Może być zatem stosowany jedynie posiłkowo i orientacyjnie. Zarządzeniem Prezesa Sądu Okręgowego w Sieradzu, stawka ta dla stron, świadków i biegłych ustalona została na poziomie 0,5 złotych za kilometr i zastosowanie takiej samej stawki dla pełnomocnika Sąd uznał za właściwe.

Sąd nakazał również pobrać na podstawie art. 113 u.k.s.c. od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa 844,44 złotych tytułem zwrotu poniesionych wydatków na opinie biegłych oraz 743 złote tytułem opłaty od zasądzonej renty (5 % od sumy świadczeń za jeden rok).

Na zasadzie art. 113 ust. 4 u.k.s.c. odstąpiono od obciążania powoda kosztami procesu w związku z oddaloną częścią powództwa.